

Moi kaikille, olen uusi täällä. En tiedä mikä täällä on käytäntö romaanien suhteen että suostuuko niitä kukaan lukemaan, mutta ajattelin nyt laittaa ensimmäisen luvun tuoreesta romaanikäsikirjoituksestani jos vaikka joku kiinnostuisi. 1. Luku Tällä kertaa hän ei nähnyt sitä, mutta kuuli liiankin selvästi. Ilmaa epätoivoisesti haukkova korina, joka muuttui tukahtuneeksi yskimiseksi ja lopulta se kamala nytkähdys. Itkuinen ääni hänen päänsä sisällä toisteli "Ne tietää, ekkö tajuu? Ne tietää olevansa kohta vainaita." Hän kuuli ihmisten raivoisat huudot ja sen kamalan hurraamisen, kun kaikki oli lopulta ohi. Hän haistoi paistetun lihan tuoksun ja makean, hunajaisen tuoksun. Joku lapsi imeskeli hunajasta tehtyä karamellia. Pitkät vaaleat palmikot koskettivat hänen kaulaansa, kiertyivät sen ympärille. Mätänevistä kasvoista erotti vielä tutut piirteet, sen ilkikurisen hymyn. "Ookko hengissä?" Matin silmissä oli vauhko katse, kun hän heräsi. Aina meni hetki, ennen kuin hän tajusi sen olleen unta. Joka kerta se tuntui yhtä todelta, aivan kuin olisi kokenut sen kaiken uudestaan. Hän tunsii tutun kuvituksen tunteen vatsanpohjassaan. Siihen ei tottunut koskaan, vaikka hän näkikin lähes samanlaisen unen aina kun sulki silmänsä. Ulkona oli melko pimeää. Tosin sitä oli vaikea arvioida, koska lunta satoi niin paljon, että kaikki näytti valkoiselta. Eikä sekään oikeastaan kerro mitään, vaikka pimeää olisikin. Ainahan täällä pohjoisessa on pimeää. Matti huokaisi. Häntä väsytti, mutta hän ei halunnut enää nukkua. Hän oli kaksikymmentäyksivuotias, vaikka sitä olikin ulkonäön perusteella vaikea uskoa. Asiaa ei auttanut se, että aina kun hän yritti tarttua johonkin, kädet vapisivat kuin vanhuksilla. Hän oli surullisen laiha mies - niin laiha, että hän näytti ulkonevine luineen ja epäluonnollisen kalpeine ihoineen jo nälkiintyneeltä. Sitä hän rehellisyyden nimissä olikin. Hänellä oli väsyneen vanhan miehen kasvot, silmien alla oli pysyvät tummat renkaat ja posket olivat kuopalla. Kelmeän, vahamaisen ihon läpi kuulsivat verisuonet läpi tehden hänen kasvoistaan samaan aikaan jotenkin hauraan ja irvokkaan näköiset. Muutenkin kasvot näyttivät enemmänkin karkealta luonnokselta ihmiskasvoista kuin miltään mikä voisi olla inhimillisesti olemassa – tai ainakaan elossa. Hänen nenänsä oli moneen kertaan murtunut, huulet pelkkää kuivaa laattaa ja hampaat lohkeilleet. Hiukset valuivat hänen otsalleen pelkkänä vaaleana ja likaisena takkana. Tuuheiden kulmakarvojen alta katsovat haaleansiniset silmät olivat ainoa hauskanäköinen piirre hänessä. Sääli sinänsä, että niiden ilme oli jatkuvasti joko tylsämielisen tyhjä, katkera tai surullinen. Kaiken kaikkiaan hän oli hyvin tuskallinen näky katsoa. Ei hän ollut koskaan ollut erityisen komea, mutta ei mitenkään huomiota herättävän rumakaan. Mutta toisaalta, mitä merkitystä sillä oli? Ennen hän ei myöskään nähnyt painajaisia joka yö. Lyhyesti sanottuna, siitä oli aikaa, kun häntä oli viimeksi kiinnostanut se, mitä ihmiset hänestä ajattelivat. Hän näytti vain puoliksi niin vanhalta kuin miksi tunsii itsensä. Ja aina tällaisen unen jälkeen hän tunsii olonsa hieman vanhemmaksi. Hän nousi venytellen ylös ja katseli karua makuuhuonettaan. Ainoat kalusteet olivat sänky ja pieni yöpöytä. Hän oli jäänyt asumaan lapsuutensa syrjäiseen torppaan äitinsä kuoleman jälkeen. Torppa oli ulkonäöltään yhtä karu kuin hänkin. Siinä oli kaksi makuuhuonetta, joista toinen hänellä oli käytössä ja toinen oli tyhjiillään. Siinä isä ja äiti olivat nukkuneet. Hän nukkui samassa sängyssä missä oli nukkunut lapsenakin – ylimääräiset sängyt hän oli myynyt pois. Samoin hän oli myynyt kaikki matot ja suurimman osan muistakin vähistä kalusteista. Hän käveli hitaasti tuvan puolelle. Tuvassa tilaa hallitsi tulisija ja huojuva kaappi, johon hän oli koonnut välttämättömät tavarat. Muita kalusteita ei ollut, hän söi sängyllä yöpöydän ääressä. Ennen tuvassa oli ollut suurehko ruokapöytä, mutta ei hän yksineläjänä sellaista tarvinnut. Sitä paitsi hän mieluummin yritti vältellä kaikkea, mikä muistutti häntä menneisyydestä. Toki se oli itsepetosta - ikään kuin hän muka olisi voinut unohtaa – mutta mitä merkitystä sillä oli, jos itsepetos soi edes hetken helpotuksen? Jos joku olisi katsonut tuvan ikkunasta sisään, hän olisi todennäköisesti luullut, että talo oli tyhjiillään.

Toisaalta, todennäköisyys, että joku olisi katsonut ikkunasta sisään, oli häviävän pieni. Ainut sivistys, jota oli lähimaillakaan, oli noin peninkulman päässä oleva kylä. Sekin oli niin syrjässä, että suurin osa siellä asuvista ihmisistä oli autuaan tietämätön kaikesta mikä tapahtui sen ulkopuolella, ja liiankin tietoinen kaikista naapureidensa mitättömistä tekemisistä. Lähimmät asutut torpat sijaitsivat noin puolen peninkulman päässä. Voi siis hyvällä omallatunnolla sanoa, että hän asui täysin keskellä ei-mitään. Jos hän olisi kuollut, hänet olisi varmaankin löydetty vasta vuosien päästä, jos silloinkaan. Hän ei juuri koskaan käynyt ihmisten ilmoilla. Tosin nyt oli taas se aika vuodesta, kun se oli välttämätöntä. Joulukirkko. Ei sillä, että hän olisi varsinaisesti odottanut innolla joulukirkkoa. Ensinnäkin hänen täytyi hiihtää useita tunteja pelkästään päästäkseen paikan päälle. Sen jälkeen joutui istumaan kylmillä, kivisillä penkeillä, joilla oli mahdotonta istua mitenkään mukavasti ja kuuntelemaan messua josta ei tajunnut sanaakaan. Rehellisyyden nimissä hän pystyi keksimään tuhansia asioita, joita olisi tehnyt mieluummin – kuten esimerkiksi leikannut omatoimisesti kätensä irti kirveellä – mutta eipä hänellä ollut paljon vaihtoehtoja. Tai toki oli. Toinen vaihtoehto oli istua jalkapuuissa kirkon ulkopuolella jäätävässä viimassa monta tuntia viikossa ja kuunnella ihmisten huutelevan pilkkaavia ruokottomuuksiaan. Eikä siinä mitään, paitsi että sellaisesta joutui helposti silmätikuksi. Se oli näinä aikoina typerää. Ja joulukirkosta pois jääminen ei olisi ollut vain typerää ja uhkarohkeaa vaan myös vaarallista – joulukirkko oli tämän uuden uskon tärkeimpiä juhlia. Jostain syystä Matille tuli mieleen tarina, jonka hän oli kuullut syksyllä peltotöissä. Hän ei tosin muistanut, kuka sitä kertoili. Tarina kertoi eräästä emännästä, joka oli jonkun serkun vaimo tai tädin ystävätär. Joka tapauksessa emännän lehmä käveli suohon. Emäntä kirosi, että piruko sen tuonne ajoi. Piru auttoi lehmän suosta sillä aikaa kun emäntä oli hakemassa kylästä apua. Nähtyään lehmän kuivalla maalla emäntä sanoi, että Jeesus Kristus on sen tuolta pelastanut. Silloin piru ilmestyi loukkaantuneena. Se sanoi, että ensin häntä syytetään siitä mitä hän ei ole tehnyt ja sitten Jeesus Kristus saa vielä kunnian hänen teoistaan. Vaikka Matti ei noihin juttuihin uskonutkaan, siitä tarinasta hän piti. Se jotenkin kuvasi hänen mielestään kummallista tilannetta, mihin ihmiset olivat joutuneet. Tilannetta kuvasi hyvin myös se, että moni ei edes muistanut kuka hitto oli Jeesus Kristus - vaikka kaikki olivatkin vakuuttuneita siitä, ettei ainakaan Hiitolan väkeä. Hänestä tuntui, että oli jo kohta aika lähteä. Kirkkoon oli pitkä matka - ainakin kaksi peninkulmaa. Myöhästymistä ei katsottu hyvällä. Toisaalta, häntä katsottiin jo muutenkin niin pahasti aina kun hän kävi kylällä, että samapa tuo. Kyläläisten vahvoja puolia ei ollut menneiden unohtaminen. Oli Matti joskus harkinnut muuttamista jonnekin, missä häntä ei tunnettaisi. Hän oli kuitenkin kuullut, että vähänkin isommissa kylissä oli jo melkoinen pelon ilmapiiri. Kristillisiä perinteitä pakkosyötettiin ihmisten mieliin kiduttamalla ja kansanparantajia poltettiin roviolla puhdasoppisuuden nimissä – heitä pidettiin syyllisinä katovuosiin. Se oli järjetöntä, näkiväthän kaikki joilla oli silmät päässä, että viljan lakoamisen aiheutti halla, eikä sillä ollut noituuden kanssa mitään tekemistä. Mutta kaipa ihmiset tarvitsivat syyllisen, joka olisi heidän vaikutuspiirissään jotenkin. Ilmeisesti nämä pahimmat jumalan verikoiriksi itseään kutsuvat noidanmetsästäjät eivät kuitenkaan vaivautuneet tähän tuppukylään. Ihmisille oli vain annettu ymmärtää, että kirkossa piti käydä säännöllisesti ja vanhat tavat unohtaa. Käytännössä ketään ei kuitenkaan rangaistu pakanallisten tapojen harjoittamisesta - kunhan niistä ei liikaa huudellut ja kävi edes välillä kirkossa. Kaipa papit ymmärsivät, että vanhat uskomukset olivat lujasti juurtuneet ihmisten mieliin. Siirtymää yritettiin kaiketi helpottaa sillä, että kirkot rakennettiin entisten pyhien paikkojen päälle. Matin mielestä se oli lähinnä tekopyhää. Samalla juhlapyhien merkitys muuttui. Sikäli kun hän oli oikein ymmärtänyt, joulukirkko ei nykyään ollut enää vainajien juhla, vaan jonkun syntymä. Matti ei muistanut kenen, kai se oli joku tärkeä henkilö.

Samapa tuo. Kukapa noita muisti? Silti kaikki kävivät velvollisuudentuntoisesti kirkossa. Moni pelasi varman päälle ja yritti varmuuden vuoksi pitää tyytyväisenä kaikki – omalta tuntuva vanhan väen ja tämän uuden jumalan, josta he eivät oikein saaneet otetta. Matti piti saman linjan kuin oli pitänyt tähänkin asti, hän ei välittänyt pitää tyytyväisenä ketään. Mutta tietenkään hän ei voinut sanoa sitä ääneen – tai voisi tietenkin jos olisi halunnut päästä hengestään. Olisihan se ainakin tyylikäs tapa lähteä tästä maailmasta. Tyylikkäämpi kuin nälkään kuoleminen ainakin, Matti hymähti. Hän mietti tarjottaisiinkohan messun jälkeen jouluruokaa kuten edellisenäkin vuonna. Se ainakin lohdutti vähän, etenkin jos se ei sattunut olemaan lihaa. Ilmainen ruoka tuli todella tarpeeseen. Hänellä oli syötäväksi vain kuivaa lihaa ja hieman kuivaa leipää, eivätkä nekään riittäisi koko talveksi vaikka kuinka säännöstelisi. Viljavuosi oli ollut tänä vuonna poikkeuksellisen huono, halla oli taas tullut aikaisin ja tuhonnut suurimman osan sadosta, niin kuin monena edellisenäkin vuonna. Eipä ollut siis paljon aihetta juhlaan senkään puolesta. Toisaalta, monilla oli ruuan suhteen asiat vielä huonommin kuin hänellä - hän oli kuullut juttuja, että epätoivoisimmat söivät jo koiransa, ja viime kädessä kuolleet lapsensa, kun mitään muuta ei ollut. Hän oli nähnyt luurangonlaihujen perheenäitien kaivavan epätoivoisesti paljailla käsillään lunta, kynsivän nälissään jäistä maata lumen alla, kunnes kynsien alta valui verta, jotta löytäisivät routaisesta maasta mitä tahansa syömäkelpoista. Niin, Matilla oli sentään vielä joksikin aikaa lihaa. Hänen olisi pitänyt olla tyytyväinen – tai ainakin kiitollinen. Hän tiesi sen, mutta sen tiedostaminen ei tehnyt siitä yhtään sen helpompaa. Hän vihasi itseään, koska ei kyennyt olemaan kiitollinen. Hän todella yritti, mutta oli todennut sen mahdottomaksi, kun jokainen ateria tuotti hänelle tuskaa. Pahimmassakaan nälässään – ja se tarkoitti nälkää, joka aiheutti hänelle jo fyysistä kipua ja sai hänet näkemään harhoja – hän ei kyennyt syömään lihaa. Toki hän yritti, vaikka tiesi hyvin kiusaavansa itseään ja joka kerta kuumat kyyneleet alkoivat valua hänen luisevia poskia pitkin, kurkkua kuristi eikä hän kyennyt nielaisemaan. Hän kuuli mielessään Jaakon sanat aivan kuin ne olisi polttomerkitty hänen mieleensä. ”Ne tietää, ekkö tajuu? Ne tietää olevansa kohta vainaita.” Joka kerta hän tunsu oksennuksen maun suussaan syödessään ja joutui silkalla tahdonvoimalla pakottamaan itsensä pureskelemaan ja nielemään palan kerrallaan. Aina sekään ei auttanut. Pahimmillaan hän tunsu tukehtuvansa ja sai niin rajun, hallitsemattoman vapinakohtauksen, että hänen oli pakko käpertyä laihoja polviaan halaten nurkkaan pitkäksi aikaa. Eikä hän yksinkertaisesti pystynyt nielemään palaakaan, ei kyennyt edes liikkumaan, ei tekemään muuta kuin painamaan päänsä käsiinsä ja toivomaan – rukoilemaan - että se loppuisi. Että kaikki loppuisi. Sellaisina hetkinä hänestä tuntui, että hän kuolisi, eikä se tuntunut yhtään huonolta vaihtoehdolta. Silti jokin alkeellinen selviytymisvaisto pakotti hänet syömään, tai ainakin yrittämään sitä – vaihtelevin tuloksin. Mitä muutakaan hän olisi voinut? Tai no, olisihan hän voinut tietenkin jättää lihat vainajille, niin eivät jäisi kummitelemaan. Sikäli mikäli noihin juttuihin halusi uskoa. Matin mielestä se oli humpuukia. Jos se olisi totta, johan täällä olisivat kaikki kummitusten riivaamina. Sitä paitsi mitäpä kuolleet ruualla tekisivät? Hän ei jaksanut ymmärtää miksi ihmiset jouluisin kokkailivat hiki hatussa isoja määriä ruokia vain jättääkseen ne yöksi pöydälle – kuolleille. Ihan vain, että vainajat pysyisivät tyytyväisinä eivätkä vainoaisi taloa. Järjetöntä. Ikään kuin ei olisi ollut eläviäkin ruokittavaksi ihan tarpeeksi. Ja loppuvuosi nähtiinkin sitten nälkää. Tänä vuonna tosin kukaan ei sentään tainnut olla niin hullu, että ajattelisi vainajien ruokkimista, kun olivat itsekin nälkäkuoleman partaalla. Tosin mistäpä sitä tiesi, kuinka hulluksi tässä itsekukin vielä tulisi, kun talvi väistämättä etenisi. Hänen lapsuudessaan ja nuoruudessaan vainajien ruokkimista oli tosin harrastettu Kekrin aikaan, samaan aikaan kun joka talo oli juhlinut sadonkorjuuta, mutta nykyään Kekriä ei enää saanut viettää – se ei ollut kristillistä. Jotkut toki

viettivät sitä edelleen salaa, mutta suurin osa oli suosiolla alkanut viettää sitä joulun aikaan, kun oli sallittua juhlia. Miksi ottaa riskejä? Ja sitä paitsi suurin osa oli valmis uskomaan, etteivät kuolleet niin tarkkoja aikatauluja noudattaneet mitä tuli heidän maanpäälliseen vaellukseensa, joten riitti että niitä kerran vuodessa kuitenkin muistettiin. Oli sellaista harrastettu hänenkin perheessään. Nyt hän ei enää jaksanut sellaisista perinteistä välittää. Kummitelkoot sitten vaan, hän mietti katkerasti, ainakin olisi seuraa. Eivät ne ainakaan huonompaa seuraa voi olla kuin oma hajoava pää. Sitä paitsi vainajien seura oli sillä hetkellä ainut seura, jota hän kaipasi. Joskus hän toivoi, että olisi voinut uskoa siihen roskaan - että kuolleet tulisivat maanpäälle, tai pääsivät jonnekin parempaan paikkaan. Olisihan se lohduttavaa. Ottaen huomioon, että kaikki kenestä hän oli koskaan välittänyt, mätänivät mullan alla.